

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyilttérti kölcsönök
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:

STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap november 4.

Az új hadikölcsönről.

Irta: Fejér Gábor az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója.

A hetedik, általános reménykedés szerint az utolsó hadikölcsönre készülünk fel és ez emissio küszöbén legjózanabb mérlegelés alapján is nyugodtan állítható, hogy a kormány felhívása most a siker összes jelével biztató viszonyok között jelenik meg. Mindazon körülmények, melyek valakinek elhatározását hadikölcsön jegyzésnél előnyösen befolyásolhatják, fenforognak.

A hadikölcsönben elhelyezett tőkének biztonságát illetőleg a lelkekben titkon rejtőző aggodalomra határozott, minden kétséget eloszlató válasz található a legutóbbi időben legilletékesebb helyekről elhangzott kijelentésekben. E megnyilatkozások csak a minden gondolkozó emberben kialakult józan véleményeknek adtak ugyan kifejezést, de szükség volt rá a tudakosok és álhozzaértők által lappangva ugyan, de széles körben terjesztett kételyekkel szemben.

A hadikölcsön kötvényeknek fedezetét mindannyiunk vagyona és munkabírása képezi, mert az csak kétségtelen, hogy az állam hatalom, amely a törvényt szabta határok között mindannyiunk életével, testi épségével rendelkezik, kötelezettségeinek teljesíthetése végett szükség esetén rendelkezik minden anyagi javunkkal is.

Az megéppenséggel nem képzelhető, hogy az államhatalom polgárai közül éppen azokat sujtja, akik hadikölcsönt jegyeztek. Sőt ellenkezőleg, köztudomás szerint a hetedik hadikölcsön címletei nemcsak a különböző hadinyereség és hadijövedelemadók lerovására lesznek alkalmasak, hanem a minden valószínűség szerint elkövetkezendő vagyoneledés kivetésénél és fizetésénél is jelentékeny előnyben fognak részesülni azok, akik a VII-ik hadikölcsönből jegyeztek.

Kamatoztatás tekintetében ugyancsak messzemenő áldozatokat hoz az államkincstár, midőn a mai rendkívüli pénzhiányban a takarékbetétek után élvez-

zett 3½%-4%-os kamattal szemben 6 egynegyed %-os kamatoztatást biztosít a közönségnek.

Első sorban igen jó üzletet csinál tehát mindenki, aki a kibocsátandó VII-ik hadikölcsönből jegyez, de kötelességét teljesít egyúttal úgy a harcokban küzdőkkel, mint — és talán első sorban — az itthon maradottakkal szemben is. Mert azzal tisztában lehetünk ugyanis, hogy a hadviselés költségeinek fedezésére szükséges összegeket a körülményekben rejlő vaskényszer hatása alatt elő kell teremteni és ha az állam polgárai e téren nem teljesítik megfelelően kötelességüket, úgy az állami szükségletek függő kölcsönök útján szerezhetők be. Minden függő kölcsön növeli a forgalomba került bankjegyek mennyiségét és fokozza ezáltal a már-már elviselhetetlenné váló drágaságot. Közömbösségét drágán fizeti meg és saját pénzének értékét szállítja le, tehát mindenki, aki módjának megfelelően nem jegyez hadikölcsönt. De saját érdekeinek megóvásán felül azt sem tévesztheti senki sem szem elől, hogy viszont minden hadikölcsön jegyzés apasztja a bankjegyek tömegét és ez által közvetve mérséklőleg hatván az árakra, harcútereken küzdő honfitársainknak megszerzi azt a lelki könnyebbséget, hogy itthon, az élet harcát vívó hozzátartozóik sorsa könnyebbedett.

E szubjektívnek látszó megfontolás elől sem zárkozhatik el senki, mert ha a világháború lelki tanulságai egész teljességükben természetesen még nem is szűrődtek le, de az már érzékelhető, hogy a köz iránti kötelességérzet növekedőben van és ezen érzés, párosulva avval a tudattal, hogy a hadikölcsönjegyzés jó üzlet és biztos tőkeelhelyezés, kétségtelenül jegyzésre fogja sarkalni a közönség legtávolabbi rétegeit is és pénzügyi kitarításunk lényeges tanújelképpen a VII-ik és remélhetőleg utolsó hadikölcsön sikere igen nagy lesz.

Atkeltünk

a Tagliamentón.

Megszámlálhatatlanul nagy a zsákmány.

Budapest, november 3. (Hivatalos.) Olasz harctér. A Tagliamentónál a helyzet változatlan maradt. A foglyok száma már túlhaladja a 200,000-et, a zsákmányolt ágyuk száma pedig több mint 1800-ra emelkedett. Megbízható adatok közlését az alapos megszámlálás utáni időkre kell fentartani. Keleti harctér és Albánia. A helyzet változatlan. Vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, november 3. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti: Olasz arcvonal: Nem volt nagyobb harc esemény. Eddig 200,000 foglyot és több mint 1800 löveget számláltunk meg. A géppuskában, aknavetőkben, gépkocsikban, márhákban és egyéb hadiszorben ejtett zsákmány még megközelítőleg sem volt megállapítható. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Kroatia vezérezredes hadserege, mely dél felé nyomul előre, az olaszok visszavonulását a Fella-völgyben rendkívül mértékben veszélyezteti. Ezen a területen még nem értek véget a harcok, de eddigi lefolyásuk a közel jövőben várható nagy eredményeket biztosítják, melyek teljessé fogják tenni az olaszok vereségét.

Bécs. A hadműveletek az olasz fronton tervszerűen haladnak előre. Támadó csapataink szélső löbb szárnyán, a Fella-völgytől nyugatra az olaszok utóvéd harcok között, visszavonulóban vannak. Lelebb a Tagliamentó több helyén megvetettük lábunkat a jobb parton.

Berlin. A Nieuwe Rotterdamsche Courant nem hiszi, hogy az entente segítséget adhatna az olaszoknak, mert ezzel a nyugati frontot kellene meggyengíteni. A segítő csapatok szállítására már különben sincs idő. A központi hatalmak seregei példátlan gyorsasággal térnek előre és a visszavonuló olaszoknak aligha engednek

időt, hogy jól védhető pozíciókban helyezkedhessenek el. Ha az olaszok képtettek hegyi állásaikat nem tudják tartani, nagyon valószínűtlen, hogy a siklás folyóin való átkelésben meg tudják akadályozni az ellenséget. Francia és angol segítséget pedig idejében nem kaphatnak. Holland körökben az olaszországi győzelem folytán az a vélemény alakult ki, hogy a központi hatalmak előtt nincs elérhető katonai cél.

Zürich. A semleges államok olaszországi konzuljait felhívást intézik az országok polgáraihoz, hogy a verona—pádai vonaltól keletre levő területet hagyják el. A veszélyeztetett területhez hozzászámlítják Velencét is.

Berlin. A Baseler Anzeiger Olaszországnak az első 11. Isonzó csatában szenvedett veszteségét egy millió hatszázötterre becsüli. Cadorna hadseregének rendje annyira felbomlott, hogy kérdés, vajon a Pó előtt meg tud-e állni. Most folynak azok a harcok, melyeknek kimenetele a kérdést eldönti.

A hadifoglyok ruhái.

(A felruházott hadifoglyokat elvitték a gazdáktól és olyanokat küldtek a helyükbe, akiket új ruhával kellett ellátni.)

(Fővárosi tudósítónktól.)

Arad környékéről panaszos irások érkeztek mostanában az Országos Magyar Gazdasági egyesülethez. Arról szóltak ezek a levelek, hogy nemrég köteleességüké tették a gazdáknak hogy a hozzájuk kiadott orosz foglyokat téli ruhával is lássák el. Ennek a gazdák eleget is tettek, felruházták a hadifoglyokat, mire azután egy szép napon arra ébredtek, hogy ezeket a felruházott foglyokat elvitték tőlük, másokkal cserélték ki, az újonnan érkezett hadifoglyok ruhái azonban alaposan rongyosak voltak és a gazdáknak most ezeket is fel kell ruháznick.

Egyébként ez a panasz általános az egész országban és értesüléseim szerint ez ügyben a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége felterjesztéssel fordult a hadvezetőséghez, a melytől az állapot megszüntetését kérte.

Ez ügyben beszéltem a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének vezetésével, a hol a következő nyilatkozatot tettem előttem az *Aradi Közlöny* számára:

— A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége egyik legutóbbi ülésén foglalkozott azokkal a panaszokkal, amelyek a gazdák részéről a hadifoglyok felruházásával kapcsolatban érkeztek a szövetséghez. A panaszok nagy általánosságban úgy szólnak, hogy a gazdák most már nemcsak élelmezési kötelesek a hadifoglyokat, hanem tartoznak azokat ruházni is. Ambar ez igen nagy terhet jelent a gazdákra, mert hiszen egy hadifogoly kiöltöztetése és téli ruhával való ellátása ma ötszáz koronánál többre kerül, a gazdák azért viselték ezt a terhet és nem is nagyon panaszkodtak miatta.

— A panaszra egy egészen más eset adott okot. Az történt ugyanis, hogy most, télviz idején, amikor a legfontosabb gazdasági munkálatok: a szántás, vetés, répakiszedés, burgonya prizmálás stb. még hátra vannak, a hadvezetőség, illetve fogolytáborok parancsnokságai elvették a gazdáktól a hadifoglyokat és másokat adtak a helyükbe. Eltekintve attól, hogy a gazdára már az is érzékeny veszteség, ha a begyakorolt mun-

Kintzig Jánosné az anyákért.

(Saját tudósítónktól.) Csendben, de annál intenzívebben munkálkodó jótékony egyesület, az Aradi Anyavédő Egyesület tartotta ma délelőtti rendes évi közgyűlését Kintzig János elnöklete alatt. Rövid ideje, hogy megalakult az Anyavédő Egyesület és már is szép eredményt ért el, megalakíthatta a szülőotthont modernül, minden kényelemmel és a higiénia minden eszközével berendezett házában. Ebben a nagy és áldásos munkában nagy része volt Kintzig Jánosnak és feleségének, akik őszinte lelkesedéssel, fáradtságot nem ismerve dolgoztak. Leikes munkatársaik voltak a humánus célt szolgáló munkában: Vásárhelyi Janka, Haasz Erzsébet, báró Neuman Alfrédné, dr. Köpi Jánosné és Keller Lajos vármegyei tb. főjegyző, az egyesület agilis titkára.

A tagok szép számban jelentek meg a közgyűlésen, amelyet Kintzig János elnök néhány szóval megnyitott. Keller Lajos titkár bemutatta az 1916. évről szóló jelentést, amelyet tudomásul vettek. A közgyűlés Posgay István indítványára a titkárnak fáradtságot nem ismerő munkásságáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A közgyűlés ezután tudomásul vette, hogy Barabás Béla városi főispán és felesége, továbbá Purgly László megyei főispán és felesége elvállalták az egyesület védnöki tisztségét.

A pénztári jelentést, amelyet Weil Károly dr. mutatott be, tudomásul vették. Majd Keller Lajos bemutatta az egyesület szülőházának és anyagondozó intézetének jóváhagyott szabályzatát és bejelentette, hogy a költségvetésben mutatkozó hiány fedezésére Kintzig Jánosné 5000 koronát adományozott, ezenkívül megígérte, hogy az intézet részére naponta 10 liter

kasát mással cserélik ki, kétszeres volt a veszteség most, mert a már kiöltöztetett hadifoglyokat vitték el és helyettük olyanokat küldtek a gazdaságokba, akik rongyosan érkeztek oda és akiket a gazdáknak most újra kell majd felöltöztetniük.

— Eme állapot megszüntetése érdekében írt fel a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége hadvezetőséghez, amelytől kérte, hogy hagyják meg a gazdáknál a hadifoglyokat, azokat a mostani fontos gazdasági munka idején ne vigyék el, a gazdáknak nincsen pénzüik arra,

tejet, burgonyát és főzeléket ajándékoz. A közgyűlésen megjelentek éljenzéssel vették tudomásul Kintzig Jánosné nemes szívről tanuskodó elhatározását.

Végül tudomásul vették, hogy Zita királyné megengedte, hogy az egyesület az ő nevét viselje. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Déli 12 órakor bemutatták az egyesület tagjainak a Kosuth-utca 46. szám alatt lévő szülőházát és anyagondozó intézetet. Az intézetben megjelent Resch Ferenc altábornagy katonai állomásparancsnok, Fiedler kapitány térparancsnok és Wild Endre dr. tábori lelkész kíséretében, a város képviselőjében pedig Varjassy Lajos polgármester jelent meg.

Kintzig János elnök mondott beszédet, amelyben azt hangsúlyozta, hogy a sok szónoklásnál többet beszél a tett, amint az egyesület új háza is legeklatánsabban igazolja. Hálás köszönetet mondott mindazoknak, akik az egyesület munkájában résztvettek, főleg Resch Ferenc altábornagynak, aki szíves volt katonai munkaerőt az egyesület rendelkezésére bocsátani. Ezzel az intézményt átadta rendeltetésének.

Varjassy Lajos polgármester keresetlen szavakkal a hölgyek eredményes munkáját dicsérte meg és kijelentette, hogy a város még anyagi áldozatoktól sem riadva vissza fogja támogatni az egyesületet.

Ezután bemutatták a megjelenteknek a 30 ágyból álló pompásan berendezett, minden kényelemmel ellátott intézetet, a műtőtermet, az anyák nyugvó-állomását, a nagyszerű kertet és az egész értékes berendezést. A megjelentek a látottakról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

hogy egyszerre több turnusban is ruházzanak fel hadifoglyokat, de meg a gazdasági munka rovására is megy, ha a foglyokat folyton cserélgetik.

A kifogásolt intézkedésnek értesüléseim szerint az egyik oka az volt, hogy a nehezebb munkára adott hadifoglyokat ki akarták cserélni a gazdaságokba vezényelt foglyokkal. Diadalmas olaszországi offenzívánk talán elősegíti most a gazdák kívánságának a teljesítését, a nehezebb munkára ugyanis alkalmasak lesznek Cadorna hősei, helyettük az orosz foglyo-

kat, akik gazdaságokban egyébként is jól használhatók, most már kizárólag gazdasági munkára lehet talán használni és így feleslegessé válik, hogy a gazdaságban levő foglyokat mással cseréljék fel.

Paál Jób.

Barabás Béla a hírlapírókért.

(Saját tudósítónktól.) Barabás Béla főispán a következő levelet írta:

Nemzetes Szávay Gyula Ur. A Vidéki Hírlapírók Orsz. Szöv. Elnökének Budapest.

Kedves Barátom! Jóeső érzést keltett bennem az a szíves üdvözlés, a melylyel megtisztelve lettem. Arad sz. kir. város főispánjává történt kinevezésem alkalmával. Nagy és szélsőkörü elfoglaltságom miatt csak most jutok hozzá, hogy arra ezen formában válaszoljak. Fogadjátok szíves megemlékezőstokért és hazafias érzéseimről áthatott üdvözlő leveledért az én hálás köszönetem azzal, hogy igyekszem további megbecsüléseket és tisztelgetésekre érdemes maradni. Nem kerülte el figyelmemet az a melegség, a melyben lelkületemhez szólva, a nemes célú intézmény támogatására céloztok.

Talán ismeretes az Elnökség előtt az a mozgalom, a melyet itt Aradon megindítottam a katonai szolgálat alól fementett egyénekkel beszerzendő adományokra nézve, elsősorban azoktól, a kik e fementés alapján anyagi előnyökben részesülnek. Az én hívó és kérés szavam visszhangra talált s örömmel állapítom meg, hogy a nyomorúság pillanatnyi enyhítésére jelentékeny összegek folynak be s állanak rendelkezésemre.

Ez emberszerető munkában nagy segítségemre volt a vidéki sajtó, elsősorban az aradi sajtónak derék és önzetlen hírlapírói.

Elhatároztam tehát, hogy a befolyó összegből elveszek egy példányt — még ha e miatt vánsor is ér — s ezer koronát a vidéki hírlapírók részére fordítok, ugyanazon emberbaráti nemes célra, a melyre az adva lett. És pedig 500 koronát az aradiak kapnak, 500 koronát pedig postautalványon. Hozzád juttatok azzal, hogy ezt a karácsonyt megelőző 10—15 nappal öt családos, az élet nélkülözéseivel is bírózó olyan vidéki hírlapíróknak adassék ki 100—100 koronás összegben, a kik erre reá szorultak és örvendeni is fognak e csekélységnek.

Az aradiak részére szánt 500 korona felosztásáról a helybéli hírlapírók meghallgatásával főségek hasonló szellemben gondoskodni.

Fogadd kedves barátom a vezetéséggel együtt az én mélyszécs hálámát s hazafias üdvözlésemet. Igaz barátotok: Barabás Béla Arad sz. kir. város főispánja.

A latisanaí egérfogó.

(Telefon.) Budapest. A sajtó-hadiszállásról jelentik: Hadvezető segünk finoman szőtt hálót vetett megvert ellenségünk fejére és a háló most egész testét készül elborítani. A világtörténelem egyik legnagyobb és legszebben végrehajtott harctéri mozdulata eredményezte a Tagliamento mellett egy egész olasz hadsereg megadását és ennek a rendkívüli eseménynek lefolyását most már világosan látjuk és a következőkben most már elmondhatjuk:

A csapás a harmadik olasz hadsereget érte, amely a Vipbach és a tenger között a Karsztón állott. Mikor Flitsch és Tolmein között az átörés fejmorzsolta a második olasz hadserege, ennek a hatása déli irányban érezhetővé vált a harmadik hadseregnél is s kénytelen volt visszavonulni. Csak húzódozva és vonakodóan szakadt el tőlünk és nagyjában elég intakt állapotban kezdte meg a visszavonulást. Azonban a húzódozással két-három igen értékes napot elvesztett és nem vonta le elég gyorsan a következményeit a tőle északra fekvő terepen lejátszódó eseményeknek. Ez lett a végsze.

Below tábornok hadserege ugyanis, amely a második olasz hadsereg maradványait délnyugati irányban kergette maga előtt, terelelőnyt ért el és már eljutott Udínéhez, amikor az aostzai herceg seregének főresze még délkeletre, körülbelül Palmanova tájékán mozgott. Eme hadsereg visszavonulási kísérletét északról a Gradiska—Palmanova—Codroipo utvonala, délen a Monfalcone—Cervignano—Latisana utvonali határolta. A menekülő csapatoknak az volt a törekvésük, hogy Codroiponál és Latisanánál, ahol hídő állások vannak, ériék el a folyót és azon átmenhessenek. Minthogy azonban időközben a szövetséges csapatok már maguk mögött hagyták Udínét és nyugati irányban nyomultak előre a Tagliamento felé, az olasz harmadik hadsereget északról fenyegette az oldalbalokés. Ezt a veszedelmet egy utóvéd állással akarták az olaszok elkerülni, amely a codroipoi hídfőhöz csatlakozva ivalakban Udínénél végződött. Ugy volt tervezve, hogy ez az állás észak és északkelet felől védje a harmadik olasz hadsereget. Körülbelül két hadosztályt helyeztek el a tizenöt kilométeres ívet alkotó fronton. Minthogy a folyón csak két helyen mehetett volna át a hadsereg, a visszavonulás megakadt és ennek következtében az osztrák-magyar csapatok hátulról és délről a maranói tagának meandén sarkába értek az elmentégnék. Így szövődtek a szálak és a végzet csakhamar súlyos léptekkel közeledett. A német csapatok egyrészt megrohmozták a codroipoi hídfőállást és elzárták az egyik fontos átkelési helyet, másrészt pedig áttörték az utóvéd vonalát északról egész közel a folyóhoz. Ezt kiegszítette az osztrák-magyar csapatok áttörése déli irányból, akik elfoglalták a Latisana hídfőt és elzárták a másik átkelési helyet is. Ezzel a Tagliamentótól keletre álló, összes olasz haderők el voltak vágva. Ez volt a latisanaí egérfogó.

Kilencvenezer koronás fogorvosi számla.

(Telefon.) Berlinből jelentik: Feisztne asszony, dúszazdag berlini hölgy, Brandt dr. egyetemi tanár fogorvossal kezelte magát és jogsiopoly miatt a professzor meg is operálta az urinót. Az orvos hatvenezer márkát követelt a kezelésért, mert a beteg rendkívüli követelményekkel lépett fel vele szemben. Egy nap háromszor is hívatta, éjjel is meg kellett látogatnia néhányszor, sőt még szabad-ságra se mehetett miatta és a jog-sorokat saját kezűleg kellett elkészítenie. Az urinó magasnak találta a számlát és hosszas alkudozás után harmincötezer márkában egyeztek meg. Utólag az asszony beperelte a tanárt és huszezer márká visszafizetését követelte, mert tizenötezer koronát teljesen elégségesnek találta a kezelésért. Feisztne azt is tudta, hogy a tanár kihasználta az ő beteges, ideges állapotát, akaratnélküliségét és az orvostól való függését. Nagy aggodalmában azt hitte, más orvos nem tudná őt kezelni és meghalna, ha a tanár nem kereste volna fel őt oly-

gyakran. Ezt az orvos felismerte, állandóan ily irányban befolyásolta, ami kitűnik abból a többszörösen megismételt nyilatkozatból, amelyet a beteg előtt tett: ha nem fizet, akkor többé nem jövök.

Az elsőbűnyű bíróság a perelt összeg visszafizetésére kötelezte az orvost, mert erkölcstelen módon zsákmányolta ki betegét szorult helyzetét. A másodfokon az orvos nyerte meg a pert és a bíróság ugy találta, hogy a beteg nem volt szorult anyagi viszonyok között és nincs bizonyítva, hogy a tanár az urinó akaratnélküli helyzetét pénzszerezésre használta volna fel. A legfelsőbb fórum a felperesnek adott igazat, kimondta, hogy nemcsak anyagi szorult helyzet van hanem a halálos veszedelem is olyan állapot, amelyet zsarolásra lehet felhasználni. Az orvos jól látta, hogy betegé abban a hiszemben él, hogy meghalna, ha nem ő kezelné és ezt alaposan kiszákmányolta.

A 188-as sárga táská.

(Telefon.) Budapestről telefonálja tudósítónk: A Kohn-féle szeszcsalás ügyében, amely a keleti pályaudvaron megtalált 328000 korona folytán új fordulatot vett Porgesz Izsó kihallgatása alapján a rendőrség új nyomozást kezdett. Kohn Lajos az ügyészség fogházából a rendőrségre vitték és Krecsányi helyettes főkapitány elé vezették, aki újból kihallgatta, de Kohn állhatatosan megmaradt tagadása mellett. Ekkor előzetes megbeszélés szerint Krecsányi csengetésére belépett a szobába Bialoskurszki lovag detektív kezében azzal a sárga bőrtáskával, amelyet tegnap a keleti pályaudvaron Porgesz ki akart váltani. A detektív ügy fordította a táskát, hogy a rak-tári jelzés, a 188-as szám Kohn felé esett. Amikor Kohn ezt megpillantotta, elhálványodott és nem tudott szóhoz jutni.

Bialoskurszki szintén előzetes megbeszélés szerint jelentette Krecsányinak, hogy a táskát a keleti pályaudvaron találták, 328 darab ezres van benne

s hogy a táská Kohné, aki azt augusztus 6-án helyezte el. Erre a jelentésre Kohn csak annyit mondott:

— Igen, a táská az enyém.

Kohn reszketni kezdett és közölte, hogy vallani fog. Később azonban meggondolta a dolgot és azt mondta, hogy a pénz az ő, és Rozenfeld jogos tulajdona. Ennél-többet nem lehetett belőle kivenni.

A szesz vásárláshoz Rozenfeld 202,000 koronát adott, Weinreb 130,000 koronát adott, Kohnnál 9000 koronát találtak, a táskában pedig 328,000 koronát s így tehát az elveszett pénz teljesen megkerült.

Nagyváradról telefonálják: Ábrahám Lázár kolozsvári kereskedőt a rendőrség letartóztatta. Ábrahám kihallgatása alkalmával beismerte, hogy ő hitta meg Porgeszt, váltsa ki a táskát, hozza Nagyváradra és adja át neki. Detektívek utaztak Marosvásárhelyre, hogy a szeszcsalás ügyében tovább nyomozzanak.

Lovagló primadonna.

(Saját tudósítónktól.) Emlékeznék a Fedák Sári automobiljára? a Petrás Sári szerencsen room-jára? Látták-e már a Lábass Juci orosz trappereit? azt a repülőgépet, amelyen a napokban Márkus Emilia repült?

Mind ezek a primadonna-trükkök és rekvizitumok a mai napon

végére. Hirtelen egy nyul vásárolt fel előtte. A ló felhorkant. Azán hajrá. A nyul hirtelen oldalt csapott, a ló sebes vástában fordulni nem tudott s egyenesen neki futott egy mély árokknak. A lovagnő felsikoltott, trillának is gondolhatták, a kik hallották, mert mire a skottás elhalt: a ló már át is repült az árkon.

— Ki lehet ez a nő? — szólottak a Hegyaljai motoros utasai, kik a kocsi ablakából bámultak a bravuros lovagnőre.

— A herceg ő! nagyherceg ő! — énekelte Boccacio Beatricejevel egy vágató kis tüzer s szalutálva emelte kezét sapkájához. A nő sietve fogadta az egymásután vágatva érkezők üdvözlését s nevetve mondotta: a Bodrogekön tanultam ezt a híres perbenyiki agarászaton...

— A herceg ő, bömbölt a kis tüzer.

— Dehogy, utasítá rendre a heves ifiut egy rávalan civil maga téved, nem a herceg ez, hanem — Zöldhelyi Anna.

Válság van.

(Telefon.) Budapestről telefonálja tudósítónk: A kormányt támogató pártok között elképzelhetetlen torrongást idézett elő Wekerle Sándor miniszterelnöknek az a terve, hogy a néhány nap múlva összeülő képviselőházat a benyújtandó állami költségvetéssel, a delegációk tagjainak megválasztásával és új adójavaslatok tárgyalásával akcja foglalkoztatni. Megdöbbenéssel tiltakoznak a terv ellen és hangosan követelik, hogy a kormány minden más kérdést megelőzően tárgyalassa le a választójogi reformot.

A kormányt támogató pártok között valóságos

játék folyik a nemzet nagy érdekeinek rovására.

A hatalomra vágyó politikusok versenyt futnak a miniszterelnökségért, meggyőződésüket és politikai követelményüket egyre másra változtatva, arról folytatnak alkudozást, hogy mi legyen a Ház legelső teendője. A „prius-on nyargalnak; holott ez nem más, mint ami Andrássy politikai céljainak éppen megfelel. Mikor az látszott valószínűnek, hogy neki sikerül valóra váltani az egységes pártalakítás különben egészséges gondolatát, akkor ez volt a prius, most, amikor Wekerlének van reménye arra, hogy a nemzet legjobbjait tudja összehozni az alkotó munkára, akkor egyszerre a választójogi prius-t állítják fel. Hogy milyen homálytalan az intrikusoknak ez a cselvetése, az nyilvánvaló minden tisztán látó politikus előtt.

Tény, hogy válság van megint, a kisebbségben levő kormánypártok Wekerle feltétlen behódolását követelik, remegve attól a gondlattól, hogy a miniszterelnök lerázza magáról Esterházy örökségét, új pártot alakít, amivel együtt járna az új kabinet is.

OLVASSA NAPONTA

az „Aradi Közlöny“ apróhirdetéseit. Hétköznap 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny“ben.

teljesen eltörpültek egy aradi primadonna-jelölt bravuria előtt. A mai délelőtti folyamán ugyanis egy kacéran lépdelő sötét paripán egy szép leány vágatót vészt az aradi főutcán. Férfimódra tilt a lovon s mint a szél száguldott, az utána sarzsilovakon nyomuló ifjú emberek nyomába sem értek. Villogó szemmel tekintgetett hátra a marcs lovagnő s midőn kiérték a város

Az új lakbérrendelet.

— Mikor lehet emelni Aradon. —

(Saját tudósítónktól.) A hivatalos lap mai száma közli az új lakbérrendeletet. A rendelet — mely már a mai napon életbelépett — igen terjedelmes. Főbb vonásaiban Aradra és a vidéki községekre vonatkozólag a következőket tartalmazza:

Kislakások bérét emelni nem szabad. Közép- és nagy lakásokét pedig legfeljebb 10% erejéig. Kislakás alatt értendő a 20.000-nél nagyobb lakószámu helységeiben azok,

melyeknek évi bére 1000 koronát.

ennél kisebb helységeiben pedig melyeknek 700 koronát meg nem halad. Középlakás az, mely a nagyobb helyeken 1000 koronánál magasabb, de 3500 koronát meg nem halad. Kisebb helyeken pedig, mely 700 koronánál nagyobb, de 2500 koronát meg nem halad. Nagylakások az ezeknél drágábbak.

Intézkedik a rendelet, hogy minden városban és községben

lakáshivatal állítandó fel.

Ez dönt a lakbéremelésék fölött. A lakáshivatal intézkedése ellen a lakbérleti bizottsághoz van felebezésnek helye. A rendelet korlátozza az albérlésbe adott lakások és lakásrészek bérét is. E szerint a butorozottan albérlésbe adott lakásrészek vagy szobák bérét nem lehet magasabb összegre emelni annál az összegnél, a melyet az illető lakásrészt, vagy szobáért 1916. évi november elsején fizettek.

Joga van rekvirálni a lakáshivatalnak: 1. az üresen álló bérhelyiségeknek, 2. az olyan bérbe adott lakásoknál, amelyekben sem a bérlő, vagy családja, sem más nem lakik, 3. az olyan nyári lakásoknál, amelyeket a tulajdonos maga nyári lakásul nem használ, hanem rendszerint bérbe szokott adni, 4. az olyan lakásoknál, amelyre a bérlőnek azért nincs szüksége, mert több különálló, nem feltétlenül nélkülözhetetlen lakása van, 5. a rakározásra vagy árufelhalmozásra használt lakásoknál és végül 6. az olyan lakásoknál, amelyek lakás céljára vannak rendeltetve, de ettől a céljuktól hivatali iroda, vagy üzlet céljára való kibérlés által elvonattak, a lakáshivatal elrendelheti a lakás céljára leendő bérbeadást, vagy ki is jelölheti a bérlőt és végül sa mindez célra nem vezet, rekvirálhatja is e helyiségeket. A rekvirált helyiségekért azonban térítés jár és megtéríti a lakáshivatal az átköltözéssel járó költségeket is. Hogy az átköltözés után legyön eszközölhető, a lakáshivatal a szükséges fuvarozási eszközöket térítés ellenében rekvirálhatja. A lakásrendelet hatályos intézkedéseket tartalmaz a lakásközvetítés körül tapasztalt visszaélések, a felépési és átadási díjakkal folytatott uzsora megakadályozására. Minden lakásmezüresedést és bérbeadást be kell jelenteni a lakáshivatalhoz és a lakásba csak ennek igazolványa alapján szabad beköltözni. Gondoskodik a rendelet arról is, hogy addig, míg a lakáshivatalok szervezhetőek lesznek,

a sürgős intézkedéseket a városok polgármesterei haladék nélkül meztellessék.

A rendelet egyik érdekessége ez: A bérlőnek felmondható a lakás, ha arra az ingatlan tulajdonosának, vagy leszármazójának élet-

bevágó fontos érdekből van szükségük és az átköltözés költségének viselésén kívül gondoskodnak arról, hogy a bérlő az eddiginél nem terhebb feltételek alatt viszonyainak megfelelő más alkalmas lakást bérelhessen.

Nem kapják

a teljes liszt adagot az aradiak.

(Saját tudósítónktól.) Barabás Béla főispán rendkívül erős és leújtó kritikát mondott az aradi állapotokról, különösen a közéletmezéről. Elismerve ennek a bírálatnak teljes jogosságát, kénytelenek vagyunk az objektív igazság megállapítása céljából kijelenteni, hogy az aradi állapotok azért fejlődtek ide mert a kormány egyszerűen cserbenhagyta a várost és egyáltalán nem vált be semmiféle ígéretet és a lakosság legfontosabb élelmiszereit sem kaphatja meg, mert az Országos Közeletmezési Hivatal vezetősége részéről biztatásnál egyéb nem jut és Aradváros hatósága igazán nem tehet róla, ha az aradi közönség a szavakkal nem tud jóllakni.

Ha azt mondjuk, hogy felháborítóan könnyelmű játék történik a lisztellátás terén, akkor igen enyhe szóval jellemeztük az Országos Központ eljárását. Még nem volt miniszter Hadik János gróf, amikor Barabás Béla főispánnak és Exterde Kálmán bárónak személyesen megígérte, hogy Aradnak annyi lisztet fognak kiutalni, a mennyi a kormányrendeletben megállapított fejkvóta szerint meilleti. A város még szeptemberben kérte ezt, mert ki tudta mutatni, hogy a negyven vagon havi kontingens mellett csak hat kiló s huszonnégy deka liszt jut egy-egy személyre, már pedig a kormány nyolc kiló és négy deka lisztet ígér, amint hogy azok, akik búzát vásároltak, ennyi lisztet is esznek most havonta. A törvényes kvóta mellett Aradnak negyvennyolc vagon lisztre van szüksége havonta. Ezt Exterde báró líteles számadatokkal bizonyította be Budapesten.

— Arad negyvennyolcas város, tehát meg is fogja kapni a negyvennyolc vagon lisztet —

mondották igen szellemesen a központban — s ezt az ígéretet szerencsésen el is felejtették.

MŰVESZET

Színházi heti műsor.

Vasárnap délután Vengerkák, este Bocaccio Hétfő Az ördög. Kedd Kisasszony férje. Szerda 3 a kislány. Csütörtök - Csárdáskirályné. Péntek Névtelen asszony. Szombat délután Mánás Miska, este Bőregér.

Pap Lia.

Új nevet fedeztünk fel. Ismerjük eddig is, de megtalálni csak most találtuk meg igazán, amikor ez a név — az iskola vándorévei után — a legnemesebb énekművészet tisztá fényében mutatkozott meg előttünk.

Pap Lia abból a zeneileg jól kulturált társadalomból került ki, a

Most az a helyzet, hogy óriási, igazságtalan különbség van a város szegény polgárai és gazdagainak között. A szegényebb nép, a mely a városi ellátásra van utalva, hét és fél napra mindössze másfél kiló lisztet kap, ennek is nagyobb része nullás, ami végtelemül megdrágítja a kenyeret, míg a jómódúak, az ellátottak több mint két kilóval ehetnek havonta többet.

Eme igazságtalan és zugolódásra jogosan okot adó állapot miatt kérdést intézett az Aradi Közlöny tudósítója Exterde báróhoz, ki a következőket mondotta:

— Sajnos, úgy van, hogy az ellátatlanok kevesebb lisztet kapnak és hiába sürgetjük az országos hivatalnál a nekünk járó nyolc vagon lisztből többet a kiutalását, még csak választ sem kapunk. Nem marad más hátra, minthogy az elégedetlenség lecsillapítására november 15-étől kezdve a közéletmezési hivatal kiadja a kormányrendeletben biztosított fejkvótának megfelelő mennyiséget, aztán jöjjön, ami jönni akar.

En magam is belátom, hogy a közönségnek teljesen igaza van, de a liiba nem mibennünk, hanem az Országos Központban van. Abban is igaza van a közönségnek, hogy megdrágítjuk a kenyeret, mert a nullásliszt nagyon sok. De így utalják ki nekünk is a központból a lisztet. Igen szépen hangzott az a megállapítás, hogy noha a buza drágább lesz, a kenyér ára marad a régi. Azonban a nullás lisztet 146 fillérré emelték és mindenkire rákényszerítik ennek a lisztjuttatásának a vásárlását.

Nincs melegség, amely igazolhatná az Országos Hivatal felháborító eljárását. Mindenki tudja, hogy lisztünk van elég és ha a kormánynak nincsenek rejtett céljai, akkor a lisztelosztás igazságtalanságában rejlő tehetetlenség olyan bűn, amellyel terheltlen egy napig sem szabadna megállania a helyén.

mely sok számottevő talentum mellett már nem egy merészröptű s a világhír színaranyával fémjelzett zsenijt adott a zenevilágnak.

Szerény, visszavonult életmódja mellett csak egyes beavatottak tudták Pap Liáról, hogy igen beható ének- és zenetanulmányokat végez.

Most szerzett első ízben igazgyönyörűséget, de egyuttal meglepetést is íthott annak a szűkebb zsűrinek, amely előtt nemrég énekelt s amely előtt komoly művészi készülségéről tett tanúságot.

Meleg, sötét színezetű, asszonyos mezzo-szopránja nemcsak érzéki varázsával, hanem dologbeli készségével is hat. Ennek a dologbeli tudásnak sokoldalúságát, részletfinomságait csak oly nemzetköz-

zileg elismert elsőrangú énekiskola volt képes megadni, mint a párisi Conservatoire, ahol a híres Enges volt a mestere.

Nem akarunk elébe vágni az első komoly areópágnak: a kényes izlésű aradi hangverseny-közönség ítélőtének. Mi csak bemutatói akartuk a debütánst és ajánlani az ő respektábilis művészetét a közönség figyelmébe.

Nekünk minden okunk, Pap Liának pedig minden jogcime megvan hogy aradi hangversenye az ő babérral hízató művész-pályájának felejthetetlen első stációja legyen. Prohászka László dr.

* Kölcsey-zsur. Tompa Mihály születésének 100 éves évfordulóját szép tinnenséggel üli meg az aradi Kölcsey Egyesület. Vasárnap, november 4-én délután 5 órakor a Kulturpalota nagytermében Császár Elemér dr. egyetemi tanár fog Tompa költészetének szépségeiről megemlékezni. A műsort változatosá teszi két szavaltat és egy zeneszám: Várnay Jenő elszavalja Tompa: A gölyárhoz című költeményét, míg ugyancsak Tompának egy kedves humoros költeményével P. Rozsnyói Honka fog bizonyára kedves hangulatot teremteni. Reinecke: Triójának zongoraszámaikat pedig Uray Margitka fogja tolmácsolni. A Kölcsey Egyesület tagjai az előadást ingyen, nem tagok egy korona belépő díj mellett hallgathatják meg. A jegyeket a bejárat mellett pénztárnál lehet váltani s az igazolványokat is ott cserélik ki belépő-szelvényekre. Az egyesület választmányának és családtagjainak a részére a három első sort tartják fel.

* Szerződötetés. A mint értesülünk, a Star budapesti filmvállalat Aradról szemelt ki magának primadonnát. Az új filmszínlág, az aradi színház kedvelt komikus színészenek, Győző Alfrédnak a szép fiatal felesége. Egyelőre négy szerepre akarják leszerződötteni a talentumos fiatal asszonyt és pedig a magyarországi viszonyokhoz képest horribilis gázsíért.

* A jövő hét érdekességei. A jövő heti műsor csupa értékes darabokból van összeállítva és ez a változatos műsor minden tekintetben gondos összeállításról tanuskozik. Sorra következnek Az ördög, Molnár Ferenc híres darabja. A kisasszony férje, részben új szereposztásban, a főszerepekben Kiefer Lujza és Forgács Sándor. Egy estén megismétli a társulat a 3 a kislány Schubert-operettet, Médiike szerepében Z. Váradi Margittal és egy estén a Csárdáskirályné sláger-operettet. Szombat délután 3 fél órakor ifjúsági és népies előadásul a legnépszerűbb operett, a Mánás Miska van Músonon.

* Megjelent az Aradi Szinpad első száma. Gárdonyi Jenő szerkesztésében ma jelent meg az Aradi Szinpad első száma, telve érdekes szenzációkkal és intimitásokkal. A lap kapható a mozi előcsarnokban és a színház előtt álló rikkancsoknál, dohánytűzsdékben és papírkereskedésekben példányonként 50 fillérért. Előfizetés negyedévenként 6 korona.

Wekerle cáfolja a válság híreket.

(Telefon.) Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a király előtt, akinek jelentést tett a választójogi reformról, a költségvetésről s a delegációk egybehívásával kapcsolatos kérdésekről. A király kegyesen fogadta Wekerle előterjesztését. A miniszterelnök ezután visszatért Bécsbe és részt vett a közös miniszteri értekezleten.

A Pester Lloyd bécsi tudósítója előtt Wekerle miniszterelnök a következőképpen nyilatkozott:

Az a hír, mintha a kormánynak az volna a szándéka, hogy a választójogi javaslatot csak a költségvetés letárgyalása után akarja előterjesztetni, légből kapott koholmány. Valamint valótlan az a hír is, mintha a kormányt támogató pártok épen a választójogi javaslat miatt nem volnának hajlandók a kormányt tovább is támogatni. Programunk szilárd és amire vállalkoztunk, azt igyekszünk is megvalósítani.

LEGUJABB.

Éjjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Vallott a szeszosaló.

Budapest. Kohn Lajost egész napon át kihallgatták a rendőrségen. Délutánig állhatatosan tagadott, de este már eljes vallomást tett. Elmondta, hogy a szeszcsapás terve tulajdonképpen *Richluczi* Lajostól, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank csekkcsalójától származik, ő a tervet kidolgozta és ő találta ki a Fekete Lajos nevet. Sikerült Rosenfeldet és Weinrebet rábírnival, hogy pénzt adjanak neki. A pénzt a sárga táskába tette és a táskát a keleti pályaudvar ruhatarába helyezte el. Azt hitte, hogy miután bizonyítékokat nem találnak ellene, hamarosan ki fog szabadulni, a táskát kiváltja és kirándorol. A fogságban azután eszébe jutott, hogy a vasuton a táskát esetleg elárverezhetik, megkérte tehát rokonait, hogy szerezzenek meg a táskát. A ruhatar céduláját eldobta ugyan, de a számot megjegyezte. Rokonai Abrahámot bízták meg a táskák megszerzésével, aki azután Porgeszt Budapestre küldte.

Kopenhága. Tegnap délelőtt a Kattegát semleges területen kisebb vengeri ütközet volt angol torpedónaszádok és néhány felvegyvert német jármű között. Egy nagy német gőzöst eltaláltak és az rögtön elsüllyedt. Állítólag két halászgőzös is elsüllyedt. A Wolff-ügység megjegyzi, hogy valószínűleg kisebb kisegítő hajókról van szó. Illetékes helyen a tengeri ütközetről semmit sem tudnak.

London. (Hivatalos.) A legutóbbi légi támadásnál hét ellenes repülő csoport vett részt. Mindegyik csoport három, vagy négy légi járműből állt. Összesen körülbelül 30 repülőgépet támadott. Csak három gépnek sikerült London városáig jutnia. A ledobott bombák következtében 8 ember meghalt, 21 megsebesült. Az anyagi kár nagyon csekély.

Atlasz Izidorék elzárása zsirdrágítás miatt.

Három napi tárgyalás után ma este hozta meg az ítéletet az *Atlasz Izidor-féle* zsirdrágítási ügyben a városi tanács, mint másodfoku kihágási fórum. A tanács *Angel István dr.* főjegyző előterjesztése alapján *nagy részt jóváhagyta* a rendőrbíróság ítéletét s csak egy-két esetben volt szigorubb és enyhébb mint az elsőfoku hatóság. A másodfoku ítélet a következő büntetéseket róta ki:

Atlasz Izidor 3—3 hónap és 2000 korona vagy további 3 hónap. *Krisztianics Vilmost* a rendőrbíróság bár vétkeinek találta, de felmentette, mert ő volt a feljelentő. A tanács azonban a maximális áron felüli eladásra való szándékos rábírást vétségét látta fennforogni s ezért 2 hónapra és 500 koronára, nem fizetés esetén 25 napi elzárásra ítélte.

Schwartz Dávid büntetése 1 hónap és 2000 korona, vagy további 3 hónap. *Zimmer Adám, Szabolcsi Dezső, Török Géza* 2—2 hónapot és 2—2 ezer kor. büntetést kaptak, nem fizetés esetén újabb 3—3 hónapot.

Marx Jánost, a *Hámori-féle* zsir eladása ügyében a tanács felmentette, ellenben a saját szalonnája eladása ügyében 500 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre, nem fizetés esetén 25—25 napi elzárásra ítélte.

Grósz Ellát, Mittag Hubert-nét, Kemerkle András, Tsenka Ágostont, Krupa Károlyt és Lénárt András 500 ko-

rona fő- és 500 korona mellékbüntetésre, nem fizetés esetén 25—25 napi elzárásra ítélte a tanács. *Simundán György* 8 napi elzárást és 1000 korona pénzbüntetést, nem fizetés esetén további 50 napi elzárást kapott. *Sztojakovics Milánt* az elsőfoku bíróság 15 napi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. A tanács enyhítő körülménynek vett: *Sztojakovics* büntetlen előéletét s így a szabadságvesztéstől eltekintett. Elítélte tehát 2000 koronával megváltható 3 hónapi elzárásra és további 2000 korona pénzbüntetésre, nem fizetés esetén további 3 hónapi elzárásra. *Nahoczky Lajos* 8 napi elzárást, 500 korona pénzbüntetést, nem fizetés esetén 25 napi elzárást kapott. *Atlasz Izidorné* 15 napi elzárást és 2000 korona pénzbüntetést, nem fizetés esetén további 3 hónapi elzárást kapott.

Ezenkívül a tanács a rendőrbíróság által felmentett *Luczay Jánosnét, Zurek Károlynét* és *Csokán Ernőnét* 500 korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre nem fizetés esetén 25—25 napi elzárásra ítélte. A *Schwartz Dávidtól* elkobozott 16,066 koronára nézve a tanács kimondta a további elkobozást és elkobozta *Atlasz Izidor* 19,281 korona 80 fillérjét, amelynek visszaadását a rendőrbíróság kimondta.

A tárgyalás során bejelentett felfolyamódásokat a tanács vizsaszautasította.

Aradon tárgyalt

tisztviselői panaszbizottság.

(Saját tudósítónktól.) *Julius* hóban egy honvédelmi miniszteri rendelet jelent meg, mely elrendelte, hogy a katonai felügyelet alatt álló üzemek tisztviselői részére olyan panaszbizottság alakíttassék amilyen a Munkásügyi Panaszbizottság. A tisztviselői panaszbizottságának ma volt először alkalma, hogy Aradon igazságot szolgáltatasson. Elnöke volt *Ehmann* tábornok, tagjai egy-egy osztálytanácsos a pénzügy és kereskedelmi miniszteriumokból, a Gy. O. Sz. főtitkára, *Fodor Ferenc* és szövetségének megbízottja: Sajó főmérnök.

A *Marta* tisztviselői — a fokozódó drágaságra való tekintettel — azzal a kéréssel fordultak a panaszbizottsághoz, hogy 1) egyesítsék a törzsfizetésből,

laktérből, drágasági-, családi-pótlékból és remunerációból álló illetményeket s az így nyert összegek után állapítsák meg az újabb drágasági pótlékokat és pedig úgy, hogy az első száz korona után 100%, a második száz korona után 80%, stb. a hatodik száz korona után 5% állapíttassék meg. 2) Az összes eltartott családtagok után évenként és fejenként 400 korona legyen a családi pótlék. 3) A túlórákban teljesített munka külön díjazása a miniszteri rendelet 20%-ával szemben: 30% legyen. Végül a szabadságidőt rendezzék és pedig úgy, hogy a tisztviselők alkalmaztatásuk első évében 8 napi, második évében 14 napi, a harmadik évtől kezdve 21 napi szabadságot élvezzenek.

A panaszbizottság a következőleg határozott: 1) Az újabb drágasági pótlék a jelenlegi

törzsfizetés, laktér és drágasági pótlék egyesítésével nyert összeg után állapítandó meg: Az első száz korona után 40%, a második száz korona után 30% stb. a hatodik száz korona után 5% fizetendő. Ez az összeg viszszaemenőleg szeptember 1-től jár a tisztviselőknek s október 15-ig folyósítandó. 2) Minden eltartott családtag után a tisztviselőket 300 korona családi pótlék illeti meg. 3) A szabadság időre vonatkozólag a panaszbizottság kijelentette, hogy annak megállapítása nem tartozik hatáskörébe, de kimondta, hogy mint a békében, úgy a háború alatt is jogosan igényt tarthatnak a tisztviselők két heti szabadságidejükhöz. Amennyiben szabadságidejük alatt munkát végeznek, külön díjazásban részesítendőek. Végül kimondta a panaszbizottság, hogy a cég által elrendelt túlórák éppúgy díjazandók, mint a munkások túlórái.

Amerikai csapatok a nyugati fronton.

Berlin, november 3. A nagy főhadiszállás jelenti.

Nyugati harcok.

Eső és köd a harci tevékenységet valamennyi hadseregnél korlátozta. Flandriában az ellenség erős tűz alatt tartotta Dixmuiden városát és az ahhoz osztrák vonalakat. November 1-ről 2-ára virradó éjjel zavartalanul végrehajtották vonalainknak a *Oberrhein* des *Dames*ről már régebbi idő óta tervezett áthelyezését. Összes mezdolaink rojtve maradtak az ellenség előtt, aki még tegnap délig élénken tüzelt felédett állásainkra. A *Majna* mentén egy felderítő előretörésünk alkalmából északamerikai katonákat szállítottunk be foglyként. Repülőink a november 1-ről 2-ára virradó éjjel bombákkal támadták meg *London*, *Chatham*, *Havensant*-ot, *Ramsgate*-t, *Margate*-t és *Dunkirk*-et. Nagy tüzekből jó hatásra következtetünk. Az utóbbi napokban harci repülőink közül *Müller* hadnagy 32-re, *Büchler* alörmmester 23-ra, *Böhm* hadnagy 24-re, *Bongard* hadnagy 20-ra szaporította légi győzelmei számát.

Kelet harcok.

Dünaburgnál, *Smorgonnál*, *Baranovicánál* és a *Zbrucz* alsó folyásánál a tüzorségi tevékenység újra feléledt. A macedon arcvonalon a tüzorségi harc a *Vardari*-tól keletre jelentősen erőre fokozódott. *Ludendorff*.

Egyesületi élet.

— Az aradi Kölcsey-Egyesület választmánya ma tartott ülésében elhunyt pénztárnokának, *Bancsák Istvánnak* helyére *Ij. Vase Gusztávot*, az adminisztrációs teendőket végzésére pedig *Bokor Annie* urbölgyet választotta meg.

HIREK.

Lánczy Leó

főszázados jubileuma.

(Saját tudósítónktól.) A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank tegnap és ma nem mindennapi ünnepnek volt színhelye. Lánczy Leó v. b. t. t., az intézet elnöke, most töltötte be szolgálatának ötvenedik esztendejét. Híven az ünnepelt intencióhoz, csendben, minden külső fény nélkül folyt le a főszázados jubileum. A bank igazgatósága tegnap ülést tartott, melyen Weisz Fülöp alelnök üdvözölte Lánczyt. Ma pedig a tisztviselői kar tisztelgett a jubiléus előtt.

Lánczy Leó neve fogalommmá vált egy félszázad alatt. A nagyszülő pénzügyi szak tekintély fogalmává. Amit ötven év eredményekben elért, az maradandó nemcsak a Kereskedelmi Bank, hanem az egész magyar gazdasági élet történetében. Hogy Budapest és vele Magyarország bekapcsolódott a nyugatnak egész világát átölelő financiai láncolatába: abban a fő érdem Lánczy Leóé.

Aradhoz az első szálak a Marta-gyár révén vezették a Kereskedelmi Bank elnökét. Szérenes kezé ez alkalommal is olyan partelephez nyult, mely egyik nevezetessége, legvirágzóbb vállalata lett Aradnak. Követte ezt a Kereskedelmi Bank aradi fiókjának létesítése, mellyel aztán egészen egybefűződött városunkkal és környékünkkel Lánczy Leó intézete.

— **A király névünnepe.** Üfélése névnapját vasárnap délelőtt 9 órakor a katonaság Te Deummal ünnepli. A koruson a katonazene játszik. A minoriták templomában 10 órakor lesz az istentisztelet.

— **A városatyaválasztások.** Két kerületben választ holnap három városatyát Aradváros választópolgársága. A II. kerületben érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik a választás, mert a megüresedett két mandátumért három jelölt küzd: a radikális programmal fellépő **Sulik Kálmán** lapszerkesztő, akinek támogatására a programjával egyetértők igen nagy tábora szervezkedett meg igen erősen, és a két függetlenségi-párti jelölt: **Somló Armin dr.** és **Sófalvy György.** A III. kerületben egyhangú lesz a választás, amennyiben a polgárság **Barabás Béla dr.** főispánt választja meg.

— **Megalakult a fa-bizottság.** A városi tanács ma délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy a szénbizottság mintájára faelosztó-bizottságot alakít, amely a hatósági fa szétosztásának adminisztratív munkáját végzi. A bizottság elnöke **Lócs Rezső** helyettes polgármester lett, tagjai lettek: **Jellinek József,** **Oravetz Miklós** és **Holländer Alfréd** fakereskedők, továbbá **Szathmáry János** Acsev. igazgató. A bizottság Kotzander Ignác fakereskedő mellett fog működni, aki a tizezer köbméter fa árára 400 ezer korona hitelt nyit a városnak.

— **Alapítvány.** Bancsák István emlékére teendő alapítványhoz adakoztak: **Aradi Minorita-rendház** 50, **Smodits Károly** 50, **Klein Sándor** 50, **Grünwald Samu** és neje 50, **Volkner Rajmund** 30, **Domán Ignác** 20 koronát. Az alapítvány gyarapítására szánt összegek Smodits Károly Miniszter elnöknek küldendők.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor

Folytatja a visszavonulást

az olasz sereg.

Róterdam. A Daily Cronicle azt mondja, hogy az olasz hadsereg további visszavonulásával kell számolni mindaddig, amíg a biztonsági intézkedések a front további részein be vannak fejezve. A Daily News aggódik a déltiroli olasz-front helyzete miatt. A Corriere de la Sera szerint francia és angol tüzérség érkezett Olaszországba és előkészíti a hazai föld felszabadítását.

Hága. Barzilai a Petit Parisien tudósítója előtt kijelentette, hogy bizik az olasz hadsereg sikeres ellenállásában a Tagliamento mögött. Az olasz nép erkölcsi hangulata kitünő. Olaszországban nem lehet beszélni neutralitáskról és intervencionistákról, hanem csupán olaszokról.

Lugano. Az olasz határozat tovább tart. Az olasz kormány még reméli, hogy sikerülni fog francia, angol és amerikai szövetségeseinek segítségével nemcsak a katonai helyzetet megváltoztatni, hanem teljesen elérni hadicéljait.

Berlin. A Wolff ügynökség jelent: A német és osztrák-magyar csapatok győzelme az Isonzónál és az olasz hadsereg összeomlása nagy riadalmat keltett Angliában, mivel a hír érintett. Angliában mindenki meg volt róla győződve, hogy Ausztria-Magyarország már nem képes nagyobb offenzívára.

Newyork. Az olasz deviza elérte a legalacsonyabb rekordot.

Berlin. A Wolff ügynökség jelent: A frontok egyikén sem történt fontosabb esemény.

— **Nagyvárad új főlevéltárosa.** Nagyváradról jelentik: **Ember Géza** főispán **Pätz Sándor dr.** volt premontrei rendi tanárt Nagyvárad város főlevéltárosává nevezte ki. **Pätz Gusztáv** még nemrég tagja volt a nagyvárad-i premontrei rendháznak, ahonnan, mint az Aradi Közlöny annak idején megírta, egyik rendársával történt tetteleges incidense után kivált, a romai káptalan egyházból kilépett attért a református vallásra és megköszönt. Érdekes, hogy a főlevéltárosi állásra a szakképzettséggel bíró egyik pályázó, **Dutka Ákos** költő mellőzésével **Pätz Sándort** nevezte ki a demokrata főispán.

— **Az első melegedő-szoba.** Megírta az Aradi Közlöny, hogy a város a téli hónapokban melegedő-szobákat létesít a szegényebb néposztály részére. **Lócs Rezső** helyettes polgármesternél ma délután megbeszélésre ütek össze az **Aradi Jótékony Nőegylet,** az **Izraelita Nőegylet,** a **Rómán Nőegylet** és a **Nővédelmi Hivatal megbízott hölgyei.** A megbeszélésen abban állapodtak meg, hogy december 1-én a város megnyitja az **Urban Iván-utcai román Nemzeti Házban** az első melegedő-szobát. A Nemzeti Házat **Raicu Sebő** vezérigazgató a város rendelkezésére bocsátotta. A melegedő-szoba délelőtt 10 órától este 6 óráig lesz nyitva, a város gondoskodik a fűtésről, világításról s minthogy a szegények délben ingyen levest is kapnak, a város naponta 150 személy részére 1 kiló zsírt, 5 kiló lisztet és 1 kiló vöröshagymát ad. A nőegyletek megbízottai egyesületük nevében kijelentették, hogy az egyesületek tagjai egyesületenként felelősen minden héten el fogják látni az adminisztratív teendőket és ellenőrizni fogják az ingyen-leves szétosztását.

— **Az Anyavédő uzsonna-délutánja.** Vasárnap délután négy órakor veszi kezdetét a Fehér Kereszt-szálló nagytermében az a jótékony célu uzsonna-délután, amelyet az Anyavédő Egyesület rendez a szülőnő-otthon bemutatása alkalmából. Az öt korona belépődíjért bő kárpótlást kapnak a résztvevők, mert ez a pazar uzsonna, amit ott fel fognak szolgálni, nagy ellenértéke lesz a belépődíjnak, annál is inkább, mert ezen az öt koronán kívül — miután pumpolni nem fognak — a közönségnek semmi más kiadása nem lesz.

— **Halálos baleset.** Pécskáról telefonálta tudósítónk: Halálos végű szerencsétlenség történt ma délután fél 4 órakor az Aradi Fűrészgyár Részvénytársaság magyarpécskai telepén. A pincéből fűrészport hordtak fel kosarakban a munkások. A gépszij véletlenül elkapta **Dufala Pál** 15 éves fiút. A gép a fiút darabokra tépte. **Dufala Pál** szörnyet halt. Az esetet még a délután folyamán bejelentették az aradi királyi ügyészségnek, amely megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **Ezer koronás lopás a mótorosnál.** Ma reggel megjelent a rendőrség bűnügyi osztályán **Szerendán György** Illés-utcai földműves és előadta, hogy reggel, amikor a hegycsúcsai motorossal Pankotára akart utazni, a Tisza István gróf-uti állomáson a nagy tolongásban valaki ellopta ezer korona készpénzt tartalmazó pénztárcáját. Szerendánt már egy alkalommal 200 korona erejéig meglopták. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Felmentettek jótékonyasága.** **Barabás Béla dr.** főispán öméltóság védnöksége alatt áll az a mozgalom, mely céljaul tüzte ki a háboru szenvedéseinek enyhítését, s áldozatainak segítését. A bizottság elhatározta, hogy tekintettel a nagy anyagi eszközöket igénylő feladatra, nemcsak a felmentettek, az ipari és kereskedelmi vállalatok, hanem a közönség jószívére is számít ebben a munkában. Nem szabad tünni azt, hogy a diadalmasan küzdő hőseink itthon maradt családjai nyomorogjanak. Arad szab. kir. város főispáni hivatalához beérkezett újabb adományok a következők: **Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár** 1000, **Szabó Dezső** 20, **Reusz Mór** 100, **Aradi Kereskedelmi Bank R. T.** 500, **Aradi Polgári Takarékpénztár** 1000, **Samu Jakab** 30, **Lengyel Testvérek** 20, **Éles Arminé** 500, **Cipészek Termelő Szövetkezete** 20, **Nesnera Aladár** 1000, **Oravetz Miklós** 100, **Weigl Adolf** 100, **Frankl S. József** november havi részlete 200, **Simandán György** 200, **Korniss Zsigmond** 200, **Korniss Odón** 500, **Korniss Armin** 500, **Fodor és Reisinger-cég** 500, **Lelik József** 20, **Aufricht Sándor** 200, **Pollák Lipót** 20, **Weisz Mór és Fiai** 1000, **Bing János** 2000, **Schwarz Dezső** és **Társai** havi járuléka 100, **Braun Gusztáv** 100, **Halpern Miksa** 50, **Aradi Központi Takarékpénztár** 200, **Steiner és Goldschmidt** 300 K.

— **Birtokcsere.** **Török József** és neje eladták a György-utca 76. sz. házat 11,600 koronáért **Kocsis Sándorné** és társainak. — **Kézdívásárhelyi Vásárhelyi Janka** eladta az Arpad-tér 4. sz. házat 120,000 koronáért **Polgár Sándor** és nejenek. — **Sohlmann Márton** és gyermekei eladták az **Onczy-utca 2. sz. házat** 56,000 koronáért **Barta Jenő** és nejenek. — **Csapó Lászlóné** eladta a **Borona-utca 16. sz. házat** 6000 koronáért **Szabó Józsefné,** **Papp Gizellának.** — **Jaklitsch Ferenc** eladta a **Dezső-utca 2. sz. házat** 19,500 koronáért **Kontz Józsefné,** **Oehring Juliának.** — **Korom Gizella** eladta az aradi 7058. sz. tjkvben felvett ingatlanát 13,980 koronáért **Vajdovics János** és nejenek. — **Klinkó Julianna** eladta a **Varjassy Lajos-utca 120. sz. házat** 24,600 koronáért **Retkovszky Ilonának.** — **Kovács Arthurné** eladta a **Usernovits Péter-utca 11. sz. házat** 24,607 korona 76 fillérért **Schneberger Albertné** **Ascher Antonia** nak. — **Hajós Tamás** és neje eladták a **gróf Leiningen-utca 8. sz. házat** 74,000 koronáért **Fehér Imre** és nejenek. — **Daszpek Mihályné** eladta a **Kosár-utca 10. sz. házat** 12,400 koronáért **Szabó József** és nejenek. — **Gyalányi Rezső** és neje eladták a **Perényi-utca 9. sz. házat** 40,000 koronáért **Povázszy Somának.**

— **Adomány.** F. A. waggongyári tisztviselőnk annak öröme, hogy olasz fogságba jutott öcseséről hír érkezett, 10 koronát és **Vass Andrásné Zombród** egy perből kifolyólag ellenfelével történt kiegyezés folytán 100 koronát küldött a vak katonák részére.

— **Az év halottainak arcképcsarnoka az Aradi Életben.** A kegyeletos megemlékezésnek szenteli az Aradi Élet legújabb számát. Az év halottainak szomorú arcképcsarnoka látható az Aradi Élet mostani számában. Az Aradi Élet előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Gyors és gépiró tanfolyam
November hó 1-én kezdődőleg 2 havi tanfolyam veszi kezdetét, gyors és gépirásban alapos kiképzés a legrövidebb idő alatt. Beiratkozni mindennap lehet **Bodnár József** írógép vállalatánál, Arad, Weitzer János-utca 11. főpostával szemben.

Az új, immár állandóvá lett magy. kir. osztálysorsjáték már november 10-én kezdődik. Az I. osztályhoz ajánljuk egy egész 12, egy fél 6, egy negyed 3, egy nyolcad 1,50 koronáért. Gaedike Bankház, Budapest, Kossuth Lajos-u. 11. Rendeljen azonnal, mert a kereslet óriási.

Karácsonyi album Kerpelnél előjegyezhetők.

Kereskedelmi szakoktatás. (4 havi magántanfolyam.) Könyvvitel, gép-, gyors- és helyesírás-, levelezés és számtan. Bevált gyakorlati módszer. Beiratkozás **Lázár Vilmos-u. 2.** 7423

A Nők Szabad Liceuma előadói a közönség köréből érkező számos kívánságnak eleget teendő, elhatározták, hogy a férfi-közönségnek is módot nyújtanak az előadások meghallgatására. Ezért az előadásokat nem holnap, 5-én, hanem jánár 2-án kezdik meg és azok teljes két hónapig fognak tartani. A már beiratkozott hölgyek sziveskedjenek jelezni, hogy jelentkezésüket az elhalasztott előadásokra is fenntartják-e.

Megérkezett nagy mennyiségű modern keretléc: oval és gömbölyű keret minden mértékben és szímben. Legjutányosabban készíti **Fischer Mór** üveg-, porcellán-, díszmű- és lümpakereskedő. Neumann palota. Városi és megyei telefon szám 568. 7465

Kereskedelmi szakoktatás levélben. Négy havi tanfolyam oly urak és hölgyek részére, kik vidéken laknak és szaktanfolyamot nem látogathatnak. Prospektust küld: Engel. Keresk. szakoktatás **Lázár Vilmos-u. 2. Arad.**

KÖZGAZDASÁG.

A ciroktermelés korlátozása. A m. kir. miniszterium 4115/1917. M. E. számu rendelete folytán közhírré teszem az 1918. évben ciroktermelésre senki sem használhat fel nagyobb területet, mint amennyi terület 5 (öt) százalékának megfelel. Ez a rendelkezés nem érinti a ciroknak más terményekkel bevetett területen szegélynövényül való termelését, ha a cirok a más növényvel bevetett táblai szőlén csak 1 sorban van vetve. A földművelésügyi miniszter különösen indokolt esetekben kivételeket engedhet. A jelen rendelet megszegésével termelt cirokrokra nézve a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkövetésnek van helye. **Varjassy Lajos**, polgármester.

Mozgóképszínház.

Három hét.

(Az évad első **Fedák**-filme hétfőn az **Urániában.**)

A nagy művészi esemény, melyet oly lázas izgatottsággal vár a közönség, tehát holnap hétfőn még is meglőrténik. A remekbe készült mozgó egy legelsőrangú műsorral fogja kapuit megnyitni. A legdivatosabb magyar művésznő, **Fedák**

Sári legújabb filmalkotását kapja a közönség.

Témája a „Három hét” című ismeretes regény, mely alkalmat adott a kiváló művésznőnek, hogy hosszú pihenés után újra tökéleteset alkosson.

Fedák Sári, aki most zajos sikerrel a drámák romékében is tökéleteset alkotott, e film keretében a boldogság után hűgő elhanyagolt asszonynak, akinek minden gondolatát saját énye foglalja le, valódi husból és vérből való figuráját alkotta meg. S úgy látjuk, hogy az az erő, az a tudás és az a szédülétesen magasán álló művészi intelligencia, amely őt a színpadon jellemzi: itt is teljes mértékben érvényesül. Nemeset, tökéleteset és még is természetesen tud a figurákból csinálni. Mozdulatai finomsága, fejlődése, az az erőteljesség, kiforrot művészet, mellyel érzéseket tud visszaadni.

A film többi szereplői közül főleg **Kertész Dezső**, a **Vigszínház** különös talentumos tagja, mint kész és kiforrott művész szerepel. Maga pedig a film **Garas Márton** kiváló rendezésében felülmulthatatlanul szép. Az interionok népessége, a **Balaton** és **Monkács**on fotográfált platinier képek a magyar mozitechnika legnagyobb esodái.

Ezzel a filmmel nyitja meg kapuit az **Uránia**, hogy mintegy jelképezze, hogy mindenkor csak a tökéletesen szépet és művésziileg nemeset fogja közönségének nyújtani.

A világ vége, a Nordisk-filmgyár legnagyobb attrakciója ma az Erzsébet-mozgókínházban. Egy hatalmas bányatelep munkásainak nyomorúságos életét tárja elénk kép hatalmas és megindító jelenetekben. Látjuk, miként vet véget a sors egy zsenális mérnök korszakalkotó munkájának. A csillagászok által előre jósolt világdöntő üstökös megjelenik és elsöpri a föld színéről a szorgalmas emberi kezek által készített óriási bányatelepet, sőt maga a mérnök és neje is menekülésük közben a tárna mélyén vesztik el életüket. A főszerepet a Nordiskfilmgyár legkiválóbb művészei: **Ebba Thomsen**, **Olaf Fønns** és **Alp Blücher** játsszák, ami teljes granciát nyújt a kép elsőrangú voltáról. — **Csütörtökön a Brilliansok Asta Nilssonnel** a főszerepben.

* Főnyeremény. (Vasárnapi előadás az **Apollóban.**) Az a pompás, minden ízében elsőrangú detektív-dráma, amely két napon keresztül izgalomban tartotta az **Apolló** publikumát, vasárnap is színpadra kerül. A **Főnyeremény**, ez a címe ennek a föltűnő detektív történetnek, amely meglepő fordulatokban gazdag, szenzációsan izgalmas részletekben bővelkedő elsőrendű alkotása a filmteltechnikának. A meséje rendkívül érdekesítő, bonyadalakkal telt história. Az előadásokon a publikum elragadtatva nézte végig a **Főnyereményt**, amely az utóbbi idők legszebb és legizgalmasabb filmje. A fenomenális darab derűsebb jeleneteket sem nélkülöz, úgy hogy a publikum igényét minden tekintetben kielégíti. A főszerepben **Lisa Weise**, ez a bájos mozidiva ügyeskedik. Az új műsor egyéb filmjei is nagy érdeklődést keltők.

* A „Möve” második utját hétfőtől kezdve mutatja be az **Apolló**.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

Aranyat és ezüstöt

beváltak a legmagasabb árrban. 14 karátos aranyat 9.10 kor. Ugyazintén színaranyat a legmagasabb árrban beváltak. 7373

Gerber Henrik,
Arad, Weitzer János-utca 15. sz.

Világosan

egy 5 katasztrális hold, teljesen termőképes

szőlő szép nagy kolnával, eladó közel a főtéri megállóhoz

Bővebbet **Grishaber Vilmánál,** Világos. 7398

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát fizet annak, ki használata mellett, üvegje 120 kor. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. **Ed. Bartilla-Winkler** utóda L. Plan Wien, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában. Aradon: **G. Fülöp** belmon, **Bakó Ferenc** u. 11. sz., **Hehe Vilmos**, **Bakthyány-u.**, **Mejós Arpád** gyógyszer-táráiban és **Vojtek és Welsz** drogueriájában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget **8.40 K.** bermentve. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok felelőtlől jól díjazatnak. 4157

Gazdasági számvevő,
ostleg

Könyvelőnői állást keres a gazdasági külső és belső teendőknél teljesen jártas több évi gyakorlattal bíró szám tartó özvegye, ki jelenben is nagyobb gazdaságot vezet. Ajánlatokat „Könyvelőnői” jellegre a kiadóban. 7400

Elveszett

egy 3 éves világos pejkanca jegytelen és 1 4 hónapos világos pejsödör bélyege jobb oldalt nyereg alatt má—9., bal oldalon 106—17. Beesületes átadója 1000 korona jutalomba részesül. Cim: **Kovács József**, Mezőkovácsháza. 7427

„HUNGÁRIA”

BRUM,

Likör. továbbá min-dennemű **Pálinka** esenolát és kompozíciók a legjobbak. Ajánlja helyt Arad:

Szemző Árpád

áruügynökség és bizományi raktára Aradon. 731

Interurbán telefon 592 szám.

Uránia színház

hétfőn megnyílik

Fedák Sári

filmmel.

7457

Jegyelővétel hétfőn fél 11 orakor a pénztárnál.

Kiárusítás.

A pankotai „Fehér Kereszt” szálloda és vendéglő teljes be rendezése f. hó 6-án a helyszínen kiárusítatik. Az eladás délelőtt 10 orakor kezdődik. 7454

A. Cs. és kir.

aradi katonai

lövésáruló bizottság
november hónapban

azonnali készpénzfizetés mellett, szabad kézből

lövésárokat tart.

Minden kedden: Ujaradon.

Minden pénteken: Aradon,

továbbá:

- November 5-én: Ópécska
- November 8-án: Kiszénő
- November 11-én: Újszentanna
- November 14-én: Magyarpécska
- November 15-én: Vinga
- November 17-én: Elek
- November 19-én: Ópécska
- November 22-én: Kürtös
- November 24-én: Lippa
- November 28-án: Magyarpécska
- November 29-én: Vinga.

Földbirtokosoknak

- 35 évre 7% annuitás teljes arto-lyam,
- 50 évre 6% annuitás teljes arto-lyam,
- 63 évre 4.85 annuitás 95% ar-lyam,
- 65 évre 5.56 annuitás 99% ar-lyam mellett, továbbá

aradi házakra

50 évre 6% annuitás 98% arto-lyam (rövidebb időre is) mellett törlesztéses és váltó kölcsönöket folyosított, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázásokat vállal:

Bonyhádi József

Arad, Kapa-u. 47., d. u. 2-től. Birtokok és házak eladásra elő-jegyzve.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Hölgyeim! Vidítsák fel soraikkal két zászlónak egyhangu harcéri életét. Megkereséseket „Tibl”, „Zoltán” kiadóhivatalba kérünk. 7429

Urlembert, bájos urihölgy ismerettségét keresi. Leveleket „Egyszer élünk” jellegre a kiadóba kérek. 7445

Melyik szolid, báziás urileány vágyik komoly fiatalember. feltétlen tisztességes brátságára. Teljes című leveleket november 7-ig „Vérző szív” jellegre a kiadóba kérek. 7366

Budapesti—Arad. Levelet Közöny utján szívesen veszem „Almos szemű 19” jelleg alatt. 7402

Alkalmazás.

Gyakorlott, hadmentes fiatalember, gép- és gyorajró, megfelelő állást keres. Ajánlatokat „Eretségizett” jellegre kér. 7391

Kereskedelmi tanfolyamot végzett komoly leány, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 7432

Fizetés, jó megjelenésű nő, állandó alkalmazást keres, esetleg kaucióval. Cím Tökölly Imre-u. 16., ajtó 1. 7426

Megbízható, önálló gazdasszony, ki minden munkában jártas, magános urhoz ajánlkozni vidékre is megy. Ajánlatok kéretnek Kiss Józsefné címére a kiadóhivatalba. 7450

Kereskedelmi tanfolyamot végzett leány, állást keres. Cím a kiadóban. 7409

Intelligentes deutsches Fräulein wird gesucht zu 9 grössere Kinder. Adresse in der Administration. 7435

Kísérőszóly keresek, magyart, vagy németet, hároméves fiánál mellé. Dr. Kőhly, Szalay-utca 4., II. em. 7444

Német kísérőszóly, nagyobb gyermek mellé, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 7440

Villamos szerelőt, orsó- és gyengeáramú szerelésben jártas, azonnali belépésre keresek. Elek Andor villamos szerelő és csillár üzletében, Hódmezővásárhely. 7328

Pásternekő felvétetik Voltek és Weisznál. 7407

Intelligens, németül beszélő, lehetőleg izraelita vallású középkorú házvezetőnőt keresek, ki varráshoz is ért, előnyben részesül. Ajánlatok Schwarz Eszt, Honvédó, ködendők. 7402

Frőlyanyt keres közeli faluban egy gyermek mellé urcsalád. Jó bánásmód biztosítva, „Jó otthon” jelleg alatt, kiadóhivatal leveleket továbbít. 7390

Papirkereskedésben gyakorlott elárúító, alkalmazást nyer. Pichler papírizletben. 7422

Gyakorlott gyorajró, állandó alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet délután 5—7 óra között. 7400

Gépész teljesen hadmentes, ki gőzeke, villanygép, nyersolajmotor, val mint az összes gazdasági gépek kezelésében és szaktzerű javításában teljesen jártas a lehetőleg autogénhegesztésben gyakorlata van, alkalmazást nyer január 1. belépését Vajda Zsigmond kunágotal gazdaságában, u. p. Nagyarbányhegyes. 6344

Lakás.

Kiadó lakás, 5 szoba, fürdőszoba és minden mellékhelyiségekkel álló nagy, kényelmes lakás, azonnali kiadó Csernaovics Péter utca 23. alatt. Bővebb felvilágosítást Battyány utca 32., II. em. 7411

Azonnal kiadó két egymásba nyitó különbejárattal burkolozott u cal szoba. Cím a kiadó hivatalban 7453

Elegánsan burkolozott 2 szobás garzon lakás, november 15-én kiadó. Erzsébet-körút 5. 7452

Két elegánsan burkolozott szoba, azonnali kiadó. Szabadság-tér 13. szám II emelet. 7406

Egy magánház, azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 7433

Vétel és eladás.

Egy remek ebédlőberendezés, műasztalos munka, amely nagy ebédlőbe, vagy puztára alkalmas, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7461

Kiadó egy asztrazán karmanyu es egy fekete női téli kabát. Battyány utca 10., I. em., fölépéső. 7456

Eladó egy gyermekautó, játékló és kocsolya. Graf Károlyi-utca 14. 7441

Egy ebédlő perzsa szőnyeg, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7430

Pathéfont, valamint Pathé és gramofon lemezeket veszek. Lammert, Teleky-utca 11. 7458

Teljesen jókarban lévő fekete posztó férfi télikabát, eladó. Kálmán J.-u. 5. 7356

Nagy utazó bunda, eladó. Deák Ferenc-u. 40b., I. em. 7367

5, esetleg 9000 darab elsőrendű parafadugó végyes nagyságban eladó. Weiszberczor Pál, Máriaradna. 7393

Ladák 5 kilós K. 1-80, 10 kilós K. 2-50 eladók Kelemen-tér 5. 7405

Könyveket és könyvtárakat vesz Deák Béla könyvkereskedése, Forray-utca. Telefon 902 szám. 4421

Központi aranykereskedés. A legfinomabb arany 14.50 K., 18-as arany gramja 10.50 K., 16 os arany gramja 9.50 K., 14 es arany gramja 8.50 K. Színaranyat a legmagasabb ártét veszek Brandes órá-és ókereskedés, József főherceg-ut 12. sz. (Lutherkausz-templom mellett.) 6518

Hegymamagot makót óriás, valamint petrózeleym és egyéb magvakat, ugyanígy édes nemos tolmagugványt, melyek csiraképessegeért, fajtiszaságáért felelősséget vállalunk, legelőször napl aron szállítunk. Foglalkoztatunk maximális, kormát piaci áron adunk el. Arnold-gatni Heszvénytársaság, Hód. 6321

Nyers borkövet utadon meenyiségben vesz Irom Arnold Berezényi Miklós utca 39. szám, telefon 194. szám. 6281

Butorok adásvétele. Ebédlő, háló- és nappali szobaberendezés. Fa- és vasbutorok kaphatók Garai Károly butorüzletében Arad. Asztalos Sándor-u. 5. sz. 2791

Ingatlan.

Aradi ház- vagy magánházat (40—100.000 kor-ig) megvásárolni keresek megvételre. Ajánlatot kér közvetítők nélkül. Bonyhádi József, Arad, Kapa-u. 47. sz. 7443

Aradhegyallás 4 holdig terjedő, jókarban tartott termő szőlőt lakóházzal és pincével, megvételre keresek. Altmann jegyző, Lieb-ing, Temesmezeje. 7408

Hirdetmény. Az aradi közlőszeg a néh. Weisz Salamonné hagyományából roá háramított Miksa Kelemen-utca 59. számú házat 1. é. november 14-én a. e. II órákor a hitközségi templomépület tanácstermében meg tartandó nyilvános árverés alá bocsátja. Az árverés közlelőbet felté elai a hitközség jegyzői hivatalában betekinthető. Arad, 1917. évi november hó 1-én. Az előjáróság. 7440

Olcsó ingatlan! György-u 47a. és 49. sz. a. ingatlan, nagyobu ur lakással, it-falóval, nagy kerttel és udvarral, különösen alkalmas sertések, szárvasmarhák es szárnyasok tartására, olcsón és kedvező fizetési módokat mellet eladó. 7448

Zirándallás 4 hold föld eladó. Bővebbet Vágóhid-u. 4. sz. 7284

Eladó ház. Gizella-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kértől eladó. Bővebbet ugyanott. 6140

Főrián-utca 35. számú ház, szabközből eladó. Bővebbet Thököly-tér 4. sz., a vendéglősnél. 7190

Üzletek.

Játorgalmas könyvnyomda es papirkereskedés, teljes felszereléssel, hársélet miatt eladó. Cím a kiadóban. 7489

Modern berendezést nagy keménygyár, jótányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7361

Vidéki vegyeskereskedés korszmáya, együtt elszámolásra átadó 3000 korona val átvehető. Cím a kiadóban. 7374

Üzlethelyiség kiadó. Urbán, Iván-utca 43. szám. 7436

Játorgalmas szatócsüzlet, eladó. Cím a kiadóban. 7409

Ellátás.

1—2 kisebb középiskolai tanulót, ellátásba veszek. Cím a kiadóban. 7429

Egy millió korona

az országos főnyereménye az új állami magy. kir. első osztályosorsjátéknak. 50.000 nyeremény, egy jutalom, összesen

13 millió 160.000 korona. Minden második sorsjegy nyer.

Huzás november hó 10-én.

Table with 4 columns: Valasszon a számokból, 16843, 59763, 1043, 20492, 92985, 13185, 27227, 14169

Az I. osztályú sorsjegy ára: 1) csak K. 1.50. 2) 3. 3) 6. 4) 12.

Sorsjegyeket utánvétellel, vagy befizetési lappal az összeg előzetes beküldése ellenében ajánl az

Ertékesítő és Kereskedelmi r-t.

sorsjegy osztálya, Budapest, Borotya-utca 6. (Lezámlító-bank). Megrendeléshez levelezőlap elegendő. Szétküldés a táborba is. 7155

Huzás már 1917. évi december hó 6-án.

Ezen XXXIII. magyar királyi jótékonyceü államsorsjáték

főnyereménye 200.000 K. középpénzben. Az összes nyeremények összege 475.000 K. középpénzben. Egy sorsjegy ára 4 koróna. Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lotto-jevedéki igazgatóságnál Budapeston (Vámpalota) az összeg előzetes beküldése mellett, továbbá valamennyi posta-, adó-, vám- és só-hivatalnál az összes vasúti állomáson s a legtöbb dohányüzletben és váltó-üzletben. — Játéktervet ingyen és bementve küld 7139

A magy. kir. Lottojévedéki Igazgatóság.

Lóárverési hirdetmény.

A békéscsabai cs. és kir. állandó lókorházban' erdő és mezőgazdasági célokra alkalmas lovak árverése 1917. november hó 10-én lesz megtartva.

AZ árverés reggel 8 órakor kezdődik. Árverezni csakis főszolgabírói igazolvánnyal lehet.

A paranesnokság.

Telefon 46208.

Telefon 46208.

Artika, a legfinomabb ragasztó szer.

alkalla mentes, pótolja a gumimiarabicumot és a dextrint,

használatra készen, vékonyan folkenve majdnem színtelen, gyorsan száradó, kitünő ragadó erejű, ragasztó szer, valamennyi dobozparban, címkék papírra, bőrre, üvegre és pléhre ragasztásánál különösen alkalmas, azonnal szállítja 5, 10, 25 és 50 kga. edényekben es kb. 250 ksz. hordókban göngyölet nélkül:

Gen & Blitz, Wien, XX 2. Dresdnerstrasse No. 82.

ELADÓ

200.000 darab első osztályú amerikai, 2 éves

Riparia Portalis Dr. Tagányi Sándor

kürtösi szőlőbirtokán.

7369